

Meie puravikke 8

VÕITATIK

Suillus luteus

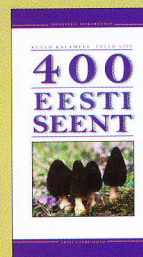
Kübar hallikas- kuni tumepruun, tihti violetja või punaka varjundiga, paksult limane, tugevalt radiaalkiuline, tihti üle serva ripnevate looriebemetega, läbimõõt kuni 10 cm. Torukesed võikollased, vanalt oliivjad, nõrgalt jalale laskuvad; poorid väikesed, ümarad. Jalg kahvatukollane, tipus helekollane, nahkja, hiljem kilena jalale liibuva valkja või violetja rõngaga; kuni 6 × 1,5 cm. Seeneliha helekollane, puuviljalõhnaga. Eospulber oliiv-ookerpruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 8–10 × 3–4 µm.

Liivastes männikutes, eriti noorendikes, nõmmedel, väga sageli, kohati hiiglaslike kogumikena; üks tavalisemaid Eesti puravikulisi. (V–)VII–X. Tinglikult söödav, võib põhjustada mürgistust (seedehäireid) või allergiat.

Sarnased liigid: lambatatik, kuldtatik.

kupatatult söödav	mürgine
söödav	surmavalt mürgine
tinglikult söödav	värskest mürgine, kupatatult söödav
mitesöödav	mürgisus kaheldav
Eesti punases raamatus ja/või riikliku looduskaitse all	

Loe veel:

KULDSTATIK*Suillus grevillei*

FOTOD: VELLO LUIV

Kübar kuld-, oranžikas- või mesikollane, vanematel viljakehadel tume-roostekollane, paksult limane, läikiv, läbimõõt kuni 12 cm. Torukesed kollased, mõnikord oliivja tooniga, nõrgalt jalale laskuvad; poorid värvuvad vajutamisel punakaspruuniks, suured, nurgelised. Jalg kollakas- või roostepruun, helekollaka õhukese vatjas-nahkja limalooriga; kuiv, kuni 10 × 2 cm. Seeneliha kübaras kahvatu-kollane, jalas erekollane. Eospulber kollakaspruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 7–10 × 3–4 µm.

Parkides, metsades, puiestikes, teeservadel, istandikes, ainult lehiste all, kaunis sageli. VII–X. Hea söögiseen värskelt.

Sarnane liik: võitatik.

LEHISESTATIK (hall puravik, pihkane puravik)*Suillus viscidus*Sünonüüm *S. aeruginascens*

Kübar valkjashall, paksult limane, läbimõõt kuni 13 cm. Torukesed hallid kuni pruunikas-hallid, jalale külge kasvanud või laskuvad; poorid algul labürintjad, hiljem suured, nurgelised, vajutamisel tumenevad. Jalg kübara värvi, kiiresti kaduva jalale liibuva viltjas-nahkja limarõngaga; tipus võrguga, allpool vatjaskiuline, kuiv, kuni 10 × 3 cm. Seeneliha valkjas, vahel värvub murdekohtadel sinkjaks, meeldiva hapuka lõhna ja maitsega. Eospulber helepruunikas. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 8–14 × 4–5 µm.

Parkides, teeservadel, puiestikes, istandikes, ainult lehiste all, kaunis harva. VIII–IX. Söödav värskelt.

SOOTATIK*Suillus flavidus*

Kübar hallikaskollane kuni heleookerjas, radiaalkiuline, tugevalt kleepuv, kumer-koonusjas kuni lame, alati väikese kühmu või näsaga, läbimõõt kuni 5 cm. Torukesed määrdunudkollased kuni kollakaspruunid, kübaralihast halvasti eraldatavad, jalale nõrgalt laskuvad; poorid suured, nurgelised, vajutamisel pruunistuvad. Jalg tipus helekollane, allpool rohekate, pruunikate või hallikate toonidega, kitsa jalale liibuva limarõngaga, tipus pruuniteraline, allpool vatjaskiuline, kleepuv, alusel seeneväätidega, sale, kuni 8 × 1 cm. Seeneliha kollakas, vatjas, õhuke. Eospulber rooste- või kaneelpruun. Eosed käävjas-ellipsoidsed, 8–11 × 3–4 µm.

Soostuvates ja soomännikutes ning männisegametsades, eriti siirdesoo-, lodu-, rabastuvates ja rabametsades, kaunis harva. VIII–X. Söödav värskelt.

